

Bilaga till revisionsberättelse för 2021 Redogörelse för verksamhetsåret 2021 Revisionsgrupp 2

Revisorernas ställning

Revisorerna utses av kommunfullmäktige och är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument för att ge i medborgare och media den information som de önskar om och insyn i kommunens verksamheter och myndighetsutövning och behöver som underlag för ansvarsutkrävandet i allmänna val. Kommunrevisorerna är oberoende och ska med sin granskning och prövning bidra till en effektiv verksamhet samt värna demokrati, mänskliga rättigheter och rättssäkerhet.

Uppdraget som kommunrevisor regleras av kommunens revisionsreglemente, kommunallagens kapitel 12 och SKR skrift God revisionsred i kommunala verksamhet. Utgångspunkt för revisionella granskningar är att pröva om verksamheterna sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten skett med iakttagande av god ekonomiska hushållning, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen inom nämnderna har varit tillräcklig.

Revisorerna är myndigheter som bedriver sin verksamhet under offentlig insyn. Revisorerna har i lag tilldelats en sådan självständig ställning att de bedöms som en myndighet i tillämpningen av tryckfrihetsförordningen (TF) och offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Som myndighet omfattas revisorerna även av den allmänna serviceskyldigheten i förvaltningslagen (FL). Kommunallagen kap 12 7§ stadgar att varje revisor fullgör sitt uppdrag självständigt och har rätt till information från alla förtroendevalda och anställda i kommunen.

Varje revisor är självständig och en enskild revisor kan inte röstas ner av de andra. Revisorerna utövar inte partipolitik i sin granskning. Revisionens oberoende är centralt för revisionens trovärdighet och legitimitet. Oberoende innebär att stå fri gentemot den som granskas samt att självständigt och objektivt (sakligt och opartiskt) granska och pröva.

Revisorernas uppdrag

Enligt KL kap § 1 formuleras revisorsuppdraget *Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.*

Ändamålsenlighet i detta sammanhang är att kommunens nämnder, förvaltningar och styrelse genomför av KF beslutade mål inom ramen för budget och tillgängliga resurser. Revisorerna ska i sin årliga revisionsberättelse tillstyrka eller avstyrka ansvarsfrihet för kommunstyrelse och nämnder. Revisorerna ska enligt regelverket rikta anmärkning om de i sin granskning funnit brister är väsentliga och har stor betydelse för verksamhet, ekonomi eller förtroende.

Grunder för anmärkning enligt SKR:s god revisionsred i kommunal verksamhet är

- Bristande måluppfyllelse i verksamheten genom att fullmäktiges verksamhetsmål, uppdrag eller föreskrifter för verksamheten inte uppnås
- Bristande måluppfyllelse avseende budgetramen och god ekonomisk hushållning.
- Ohörsamhet/obstruktion. Styrelse eller nämnd är uppenbart ohörsam mot fullmäktiges mål, riktlinjer eller beslut eller fattar beslut som motverkar fullmäktiges mål eller uppdrag.
- Icke lagenlig verksamhet, brottslig gärning
- Medveten eller omedveten lagöverträdelse eller lagtrots.
- Brister i styrning och intern kontroll av verksamhet
- Brister i styrning och intern kontroll av ekonomi
- Styrelsen har varit passiv eller brustit i sin uppsiktsplikt. Styrelsen har inte tagit en samordnande roll i kommunens interna kontrollsystem, vilket ofta åligger styrelsen enligt dess reglemente.
- Otillräcklig beredning av ärenden som definieras av att beslut tas utan beredning, vilseledning till fullmäktige att fatta felaktiga eller otydliga beslut och bristande insyn i beslutsärenden.
- Ej rättvisande redovisning definierad som att LKBR och/eller god redovisningsred i kommunal verksamhet inte efterlevs samt väsentliga avvikelser som gör att årsredovisningen och/eller delårsrapport inte visar rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning.
- Förtroendeskada eller annan immateriell skada orsakad av händelser som bedöms allvarligt ha skadat kommunens förtroende hos medborgarna och/eller har reell betydelse för kommunens verksamhet.
- Ekonomisk skada som uppkommit eller uppenbar risk för sådan skada föreligger genom att ansvarig(-a) har varit oaktsam(-ma) eller agerat avsiktligt/olagligt. Storleken på skadan och graden av slarv eller medvetet agerande är avgörande för revisionens bedömning.
- Verksamhetsskada förorsakad av ohörsamhet mot lag, mål och beslut, bristande måluppfyllelse, bristande styrning och kontroll.

Granskning av kommunens bokslut och årsredovisning 2021

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Finansiella mål

Årets resultat enligt årsredovisningen är 539,5 mkr. I detta belopp har inräknats en fiktiv exploateringsintäkt om 126,3 mkr. Som beskrivs i nästa stycke har som exploateringsintäkt inräknats att den kommunägda infartsparkeringen åter öppnas efter att två byggnader uppförts på denna yta. Detta är fel - dels öppnades garaget först 2022-03-29 och dels innebär öppnandet ingen värdeökning. Det innebär att resultatet för 2021 är 443,9 mkr och lägre än föregående år.

Balanskravet bedöms likväl vara uppfyllt.

Räkenskaperna

Revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om räkenskaperna är rättvisande och uttala sig om detta i revisionsberättelsen. Revisorernas möjligheter att genomföra detta begränsas dock av att revisorerna av KSF förvägras behörighet att själva ta fram rapporter från ekonomisystemet. Likväl har följande fel i räkenskaperna identifierats:

- Kommunen redovisar ett resultat av exploateringsverksamheten på +135,6 mnkr, varav 126,3 mnkr avser en bokförd intäkt till följd av att kommunen erhållit ett parkeringsgarage i Stuvsta. Enligt god revisionssed ska anläggningstillgångar normalt värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade systematiska avskrivningar. Denna fastighet är en s.k. 3D-fastighet i vilken tomtens ägare och tidigare ägdes av kommunen samt att exploatören äger de nyuppförda byggnaderna. Att infartsparkeringen nu är överbyggd innebär inte att kommunen har erhållit en intäkt – invånarnytan är oförändrad. Eftersom kommunen inte betalat något för garaget måste man därför motivera tydligt vad värderingen baseras på i form av marknadsvärde eller liknande.
- Det som skrivs ovan innebär att rätt värde på kommunens resultat av exploateringsverksamhet är 9,3 mnkr förutsatt att övriga siffror är korrekta. Årets resultat enligt årsredovisningen är till följd av detta inte 539,5 mnkr utan 126,3 mnkr lägre dvs 413,2 mnkr förutsatt att övriga siffror är korrekta.
- Kommunen har i strid med KL redovisat revisionens budgetmedel som verksamhetskostnader i kommunen. I årsredovisningen behandlas revisionen som en nämnd vilket strider mot kommunens revisionsreglemente och SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet. I SKR:s skrift skrivs på sid 9 *Styrelse och nämnd används som samlade begrepp för styrelsen (t.ex. kommunstyrelsen), direktionen*

i ett kommunalförbund, på sid 18 skrivs Revisorerna i kommunen är inte en nämnd och på sid 52 skrivs Revisorerna är inte en nämnd och har i allmänhet inte en lokal egen förvaltningsorganisation.

- Vissa datorinköp budgeteras som investeringar men redovisas som driftskostnader. Eftersom datorer kan direktavskrivas påverkar detta inte resultatet men det strider mot god redovisningssed att bokföra inventarier som driftskostnader om de utgör en tillgång även under följande år.
- Inga arvoden för uppdraget som kommunrevisor har utbetalats till mig under 2021, 2020 och 2019. KSF har dock lämnat felaktiga arbetsgivardeklarationer för delar av de belopp som inte utbetalats. KSF har i strid med kommunallagen, god revisions- sed, revisorslagen, revisionslagen och internationella standarder för revision (ISA) försökt behandla mej som anställd i kommunen. För att värna mitt oberoende och följa lagar för revision och revisorer har jag vägrat acceptera KSF:s agerande. I kommunens balansräkning ska de icke utbetalda arvoden ingå men till följd av

KPMG skriver i sin granskningsrapport att de inte funnit några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet, och att det i granskningen inte framkommit några omständigheter som ger KPMG anledning att anse att årsbokslutet inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Jag menar dock att bokföring av 126,3 mkr i ökat värde för mark som redan ägs av kommunen är ett väsentligt fel som innebär att årsbokslutet inte ger en rättvisande bild av kommunens ekonomi. Att ingen värdeökning uppstår till följd av två hus med annan ägare skapat tak över infartsparkeringen är noll eller negativt borde KPMG ha upptäckt och påpekat. Vilka kostnader som byggherren haft för att uppfylla sitt avtal gentemot kommunen är irrelevant.

Vidare redovisar KPMG inte någon egen granskning av huruvida verksamhetsmålen uppfylles utan endast kommunens bedömningar. KPMG anser att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de av kommunfullmäktiges fastställda övergripande verksamhetsmålen utan att redovisa hur man kommit fram till denna bedömning.

KPMG uppger att de granskar årsredovisningen i den omfattning som definieras av SKR och Skyrev men inte på ett sätt som uppfyller de krav som ställs på en auktoriserad revisor eller ett auktoriserat revisionsbolag enligt revisorslagen eller internationella standarder för revision (ISA). Detta kan möjligen förklara bristerna i KPMG:s rapport men är inte skäl nog för att godkänna rapporten utan revidering och låta den vara del av kommunens bokslut.

Huruvida övriga räkenskaper är rättvisande kan inte bedömas baserat på tillgänglig information på grund av att KSF motsätter sig att revisorerna får direkt tillgång till bokföringen genom egen inloggningsbehörighet.

Uppfyllelse av kommunstyrelsens och nämndernas mål 2021

Sakkunniga biträden Arne Svensson och Lina Lenefors, Professional Management AB, har granskat kommunens årsredovisning inklusive målbilagan till årsredovisningen. Deras sammanfattande bedömning är att resultatet *endast delvis* är förenligt med de övergripande verksamhetsmålen. De bedömer att resultatramverket inte är tillräckligt specifikt, särskilt när det gäller målet "*Skattemedel används effektivt*" vilket försvårar möjligheterna att bedöma om resultatet är förenligt med de övergripande verksamhetsmålen.

Av rapporten framgår vissa tillkortakommanden och brister:

- Kommunens bedömning beträffande huruvida god ekonomisk hushållning uppfylls ur ett verksamhetsperspektiv är oklar.
- Ingen samlad bedömning av om resultatet är förenligt med de övergripande verksamhetsmålen återfinns i årsredovisningen.
- För flera av verksamhetsmålen är rapportens bedömning mindre positiv än i årsredovisningen.
- Alltför många mål och indikatorer handlar om resurser och prestationer i stället för effekter i termer av värde som verksamheten skapar.
- Mål och resultatindikatorer saknas för väsentliga verksamhetsområden.
- Målvärden och baslinjedata saknades i relativt stor utsträckning i Mål och Budget för 2021 och för en hel del indikatorer anges inte vilket år som "*senaste utfall*" (baslinjen) gällde. Etappmål för 2021 och målvärden 2030 saknas eller är oprecisa för relativt många indikatorer i nämndplanerna.
- I vissa fall är målvärdena för 2030 uppenbart orealistiska.
- Målvärden, baslinjer och etappmål för 2021 anges på varierande sätt. Huddinge har beslutat jämförelsekommunerna Haninge, Järfälla, Nacka, Sollentuna, Stockholm, Österåker men i verksamhetsplanerna har nämnderna inte i etappmål 2021 eller målvärden 2030 relaterat till jämförelser med denna grupp av kommuner. I den mån etappmål eller målvärden avser jämförelse med andra kommuner är det i allmänhet att Huddinge ska vara i nivå med länsgenomsnittet eller "*tillhöra topp tre*".
- Kommunfullmäktiges mål är att det under 2021 ska färdigställas 1300 bostäder, medan Kommunstyrelsen anger målet för 2021 till 600 färdigställda bostäder.
- Fullmäktigemålen betonar vikten av tidiga insatser inom socialtjänst och skola. Det finns dock ingen indikator på kommunfullmäktigenivå som underlag för bedömningen av resultatet förrän årskurs 9 vilket innebär stor risk för att bristande måluppfyllelse upptäcks alltför sent.
- Koppling mellan nämnd- och fullmäktigenivån är otydlig och vissa indikatorer är inte adekvata för styrning av verksamheterna.

- Kommunen utnyttjade endast 54 procent av årets investeringsbudget. Samtliga nämnder visar avvikelser mot budget. Motsvarande utfall under femårsperioden 2017–2021 ligger på mellan 48 och 59 procent. Ingen tydlig tendens till förbättring har identifierats.
- Styrmodellen har vidareutvecklats och förbättrats för verksamhetsåret 2022.

Rapportens kommentarer och bedömningar av målbilagan.

Bygglövs- och tillsynsnämndens bedömning av kommunfullmäktigemålet "Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare" är ett steg lägre på bedömningskalan än kommunens bedömning i årsredovisningen.

Nämndmål avseende minskade miljöpåverkan exkluderar antal åtgärdade enskilda avlopp trots att det är ett viktigt ansvarsområde för BTN.

Förskolenämnden saknar för målområdet "God ekonomi och effektiv verksamhet" mål och resultatindikatorer som ger en god indikation av effektiviteten. Mot denna bakgrund saknas grund för kommunens bedömning att målet är "I mycket hög grad uppfyllt". Av rapporten framgår vidare;

- För målet "Legitimerade förskollärare ansvarar för förskolans undervisning" finns två indikatorer för vilka det saknas grund för bedömningen att målet är "I hög grad uppfyllt".
- Det saknas etappmål och redovisade resultat för de tre indikatorerna till målet "Barn utmanas och utvecklar förmågor och kunskaper i en förskola av hög kvalitet". Grund saknas för bedömningen att målet är "I hög grad uppfyllt".
- Till målet "Huddinge ska vara en bra utbildningskommun att verka i" finns en indikator men det saknas etappmål. Mot denna bakgrund saknas grund för bedömningen att målet är "I mycket hög grad uppfyllt" eftersom måluppfyllelsen inte kan bedömas för detta mål.
- Till kommunfullmäktigemålet "Minska klimatpåverkan" har kopplats nämndmålet "Barn utvecklar förståelse och kunskaper om hur olika val kan bidra till en hållbar utveckling". Det finns en indikator, som dock saknar både etappmål och redovisat utfall vilket innebär att det saknas grund för bedömningen att målet är "Delvis uppfyllt".
- Förskolenämnden använder till skillnad från andra nämnder inte "Matsvinn i kommunala verksamheter (kg)" som en resultatindikator inom målområdet ekologisk hållbarhet.
- Indikatorn "Föräldrar nöjda med sitt barns förskola" används felaktigt för målet "Huddinge är en bra utbildningskommun att verka i".

Grundskolenämnden saknar för målområdet "God ekonomi och effektiv verksamhet" mål och resultatindikatorer som ger en god indikation av effektiviteten. Grund saknas därför för kommunens bedömning att målet är "I mycket hög grad uppfyllt". Av rapporten framgår vidare;

- Etappmål för 2021 och målvärden 2030 saknas för några av indikatorerna. Det går därför inte att avgöra om målen är realistiska och accepterade.
- För flera indikatorer anges bara "öka" eller "minska" vilket omöjliggör bedömning av nivå och om etappmålet är tillräckligt för att målvärdet 2030 ska vara realistiskt.
- För indikatorn "Andel elever (%) i åk 9 som är nöjda med sin skola, kommunala skolor" befinner sig kommunen långt från målet med en baslinje på 68,5% och ett målvärde 2030 på 100 %. Att det krävs en årlig förbättring på 3-4 procentenheter tydliggörs inte i etappmålet för 2021.
- För målet "Eleverna når kunskapskraven och utvecklas så långt som möjligt" är den första resultatindikatorn "Elever i åk. 9, genomsnittligt meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)" beskriven på ett oklart sätt. Två av tre etappmål har uppnåtts, meritvärde för åk 9 har ökat något liksom andel elever behöriga till gymnasieskolan men andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har minskat. Mål och indikatorer relaterade till skillnader på gruppnivå och skillnader mellan skolor används inte. Rapportens bedömning är att målet "Eleverna når kunskapskraven och utvecklas så långt som möjligt" endast "delvis har uppnåtts", d v s ett steg lägre än kommunens bedömning.
- Indikatorn för målet "Huddinge ska vara en bra utbildningskommun att verka i" är elevperspektiv och inte ett utförarperspektiv. Kopplingen mellan denna indikator och målet är tämligen svag varför kommunens bedömning att målet är "I hög grad uppfyllt" inte kan motiveras med faktaunderlag.
- Det nya målet "Eleverna har kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället" bedöms av kommunen vara "I hög grad uppfyllt". Etappmålet för 2021 var att "öka" men eftersom inga jämförelsesiffror finns så kan inte måluppfyllelsen kan bedömas för detta mål.
- Grundskolenämnden saknar "Matsvinn i kommunala verksamheter (kg)" som en resultatindikator inom målområdet ekologisk hållbarhet.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden använder för nämndmålet "Skattemedel används effektivt" som indikator "Utbetalt ekonomiskt bistånd (enl SoS inkl flyktinghushåll) jämfört med liknande kommuner som Huddinge. Kommunen bedömer målet som "I hög grad uppfyllt" med motiveringen att båda etappmålen har uppnåtts. Rapporten påpekar dock att det positiva budgetresultatet i hög utsträckning beror minskat utbetalt ekonomiskt bistånd och tillskott på intäkter från skolmiljarden.

Valda indikatorer återspeglar därför bara till en del målet och ingen annan känd information gör det motiverat med en högre bedömning än "Delvis uppfyllt".

Av rapporten framgår vidare;

- Målet "Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare" saknas.
- Flera indikatorer är formulerade på ett oklart sätt.
- Målet "Unga etablerar sig i samhälls- och arbetsliv" bedöms vara delvis uppnått, trots att inget av etappmålen har uppnåtts.

Klimat- och stadsmiljönämndens nämndmål "Barn och elever i Huddinge kommun får möjlighet till upplevelse i naturen som lägger grunden för framtiden" bedöms vara "Delvis uppfyllt" men indikatorer saknas för detta mål.

Nämndmålet "Genom professionellt stöd i klimatarbetet minskar utsläppen inom kommunens verksamheter" bedöms av kommunen vara "I hög grad uppfyllt" trots endast 8 av 16 delmål är uppfyllda". Borde därför anser vara "delvis uppfyllt".

Kultur- och fritidsnämnden saknar för flera indikatorer baslinje (senaste utfall) och målvärde 2030. För ca hälften av indikatorer finns det dock etappmål för 2021 och målvärde 2030.

Avseende målområdet "God ekonomi ger nämndmålet/resultatindikatorerna finns ingen indikation av effektiviteten – likväl har kommunen bedömt att målet är "I mycket hög grad uppfyllt".

Socialnämnden anger för flera indikatorer anges "Topp tre i länet" som målvärde 2030 medan baslinje och etappmål 2021 anges som procentsatser och det framgår inte hur långt Huddinge befinner sig från målvärdet 2030.

Av rapporten framgår vidare;

- För nämndmålet "Huddinges individ- och familjeomsorg är effektiv" är enda indikatorn för målet budgethållning vilket är ett dåligt mått på effektivitet i allmänhet och inom individ- och familjeomsorg i synnerhet.
- Nämndmålet "Barn och vuxna får det stöd de behöver i ett tidigt skede vilket leder till självständighet" bedöms "I mycket hög grad uppfyllt" baserat på den enda indikatorn ("Föräldrar som deltagit i föräldrastödsinsats och som anser att de har fått stöd och vägledning i sin föräldraroll, andel (%)"). Baslinje och etappmål saknas vilket innebär att det är tveksamt om det är möjligt att bedöma måluppfyllelsen.

Vård- och omsorgsnämnden är enda nämnd som använder Koladas resursindex och kvalitetsindex som indikatorer vilket ger nämnden bättre underlag än övriga nämnder för bedömning av effektivitet och utvecklingen över tid jämfört med andra kommuner.

Av rapporten framgår vidare;

- För flera indikatorer anges dock "Topp tre i länet" som målvärde 2030 medan baslinje och etappmål 2021 anges som procentsatser eller indextal och det framgår inte hur långt Huddinge befinner sig från målvärdet 2030.
- Nämndmålet "Fler äldre kan bo hemma längre" bedöms av kommunen "I hög grad uppfyllt" men eftersom den enda indikatorn inte har uppnåtts ska enligt de kriterier som kommunen tillämpar utgångspunkten för målbedömningen vara att målet inte är uppfyllt.
- Nämndmålet "Kvaliteten i omsorgen är hög då Huddinges äldre får det stöd och den hjälp de behöver" bedöms av kommunen som "I hög grad uppfyllt" men inget resultat redovisas för de tre indikatorer som finns för målet.
- För indikatorn "Matsvinn i kommunala verksamheter (kg)" saknas både baslinje och etappmål.

Kommunstyrelsen ansvarar för strategiskt arbete avseende fastigheter, anläggningar och lokaler, för översiktlig fysisk planering, exploateringsverksamhet, upprättande av detaljplaner och planprogram enligt plan- och bygglagen samt ansvarar för infrastruktur- och trafikfrågor. Dessa uppdrag återspeglas inte i tillräcklig grad i mål och indikatorer.

Av rapporten framgår vidare;

- Avseende kommunstyrelsens ansvar för kommunikation och digital utveckling saknas mål och indikatorer.
- KF har som mål att under 2021 färdigställa 1300 bostäder, medan kommunstyrelsen anger målet för 2021 till 600 färdigställda bostäder.
- Ett antal värden på indikatorer är inte jämförbara mellan baslinje, etappmål och målvärde 2030. Ett exempel är energianvändningen, där målvärdet är att tillhöra topp tre i länet, medan baslinje och etappmål för 2021 anges i kwh/kvm utan någon jämförelse med länet i övrigt.
- Nämndmålet "Skattemedel används effektivt" bedöms vara "I mycket hög grad uppfyllt" baserat på indikatorn Resultat exkl exploatering (%)" vilken dock inte säger något om inget om huruvida skattemedel *används* effektivt.
- Koladas effektivitetsindex används inte som indikator.
- För målet "Skattemedel används effektivt" är den andra resultatindikatorn skattesatsen med målvärde 2030 "Genomsnittlig skattesats i länet" och baslinje och etappmålet 2021 som procentsats. Förutom att måluppfyllelsen därmed inte kan

- bedömas för detta mål beaktas inte invånarnytta per skattekrona.
- Målet "Hög takt i bostadsbyggandet" bedöms av kommunen vara delvis uppfyllt medan rapporten påpekar att eftersom etappmålen för antal färdigställda bostäder inte kommer att uppnås så bör bedömningen vara att målet inte har uppnåtts. Kommunens påstående att man har "mycket god planberedskap och en hög framdrift i de stora infrastrukturprojekten" tillbakavisas med stöd av granskningen om kommunens förmåga att genomföra investeringar.
- KS har målet "Kommunens verksamheter har låg klimatpåverkan" - fullmäktigemålet är att minska klimatpåverkan. KS har således ett lägre mål än KF.

Granskning av delårsrapport 2021-08-31

I min och de sakkunniga biträdets granskning av delårsrapporten påpekades att förutsättningarna för en bedömning som på ett professionellt sätt tillvaratar väljarnas behov av information inte var genomförbar beroende på att det inte framgick av delårsrapporten vilka grunderna var för kommunens sammantagna bedömning att målen i hög utsträckning kommer att kunna uppfyllas under året.

Vidare påpekades att för angivna indikatorer angavs som prognos för etappmålet att sex av dessa skulle uppnås, medan fyra inte skulle uppnås. För sju indikatorer kunde ingen bedömning göras med resultatet det för endast en tredjedel av indikatorerna kunde redovisas en bedömning att målet kommer att uppnås. Dessutom saknades tillräckliga uppgifter för att läsaren av delårsrapporten skulle kunna förstå hur kommunen kommit fram till den redovisade sammantagna bedömningen av måluppfyllelse.

Vidare påpekades att det saknades analys av konsekvenser av om kommunens överskott stått i direkt proportion till prestationsminskningen eller om effektiviteten har minskat eller ökat.

Delårsrapporten innehöll beskrivningar av ett stort antal pågående aktiviteter medan redovisningen av monetärt mätbara effektiviseringsåtgärder var begränsade. Beskrivning av uppnådda resultat avseende KF-målet "Kommunen måste arbeta smartare och lära av de kommuner som når lika bra eller bättre resultat men till en lägre kostnad för kommuninvånarna" återfanns inte i delårsrapporten. Det framhölls att nämndernas arbete med att jämföra verksamheternas effektivitet med andra kommuner har utvecklats men det framgick inte för läsaren tydligt vilka effektiviseringar som verkligen har genomförts och vilka effekterna som uppnåtts.

Granskningen av delårsrapporten visade även att KF-målet att ta tillvara digitaliseringens möjligheter gav för handen att digitaliseringspotten inte utnyttjats fullt ut enligt mål och utfallet från kommunens övriga digitaliseringsportfölj inte redovisades.

Kommunens investeringar uppgick till 199 mnkr till och med augusti 2021 vilket motsvarade 46 procent av periodens budget. Helårsprognosen visade att 436 mnkr (68%) av budgeten på 641 mnkr förväntades förbrukas under året. (Årsrapporten redovisar att endast 345 mkr förbrukats (54%) vilket är en anmärkningsvärd skillnad från prognos.)

Min och de sakkunniga biträdenas bedömning av delårsrapporten var att det saknades uppgifter för att läsaren av rapporten ska kunna göra en egen bedömning av hur kommunen kommit fram till redovisade bedömningar av måluppfyllelse, att resultatet var väl förenligt med de finansiella målen som kommunfullmäktige beslutat om men att det förelåg betydande osäkerhet avseende nivån på måluppfyllnad inom området god ekonomisk hushållning för kommunens verksamheter.

Slutsatser och rekommendationer från 2021 års granskningar

Under revisionsåret 2021 har 10 st granskningar initierats och flertalet är avslutade. För några redovisas nedan preliminära resultat av granskningsarbetet. I det följande återfinns beskrivningar och utfall i sammandrag. De kompletta rapporterna bifogas som bilaga till denna redogörelse.

Granskningar/förstudier inom 2021 års granskningsplan i revisionsgrupp 2

Avslutade.

- Granskning av kommunens årsredovisning (se ovan)
- Granskning av målbilaga – samtliga nämnder (se ovan)
- GAN:s styrning och kontroll av verksamheten
- Målet attraktiv arbetsgivare
- Uppföljning av tidigare granskningar av bisysslor
- Användning av digitaliseringens möjligheter
- Ändamålsenligt i kommunens målformuleringar
- Kommunens förmåga att genomföra beslutade investeringar
- Parkering på kvartermark, gatumark och infartsparkering.
- Digitalt i äldreomsorgen

Avslutas april 2022

- Kommunens hållbarhetsprocesser
- Värdegrunder

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens styrning och kontroll av verksamheten

En förstudie av **Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens styrning uppföljning och kontroll**, 2021 har utförts av Anders Haglund och Lars Högberg. Bakgrund och skäl att genomföra granskningen var att 2020 års grundläggande granskning tillsammans med nämndens egen bedömning, indikerade att nämnden under 2020 inte bedrivit sin verksamhet på ett helt ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att det fanns en osäkerhet om den interna kontrollen varit tillräcklig.

Den genomförda förstudien visade att det genomförts åtgärder för att styra upp verksamheten samtidigt finns det ett antal svagheter som är identifierade inom förvaltningsorganisation och där det enligt uppgift under 2021 ska genomföras särskilda åtgärder. Exempel som rapporten redovisar är att ett sammanhållet ramverk för verksamheten saknas, uppföljning/rapportering för det ekonomiska biståndet, systemstöd för verksamhetsuppföljningen, riskbedömning, målgruppsanalys samt uppföljning av effekter som uppnås.

Rapporten efterlyser åtgärder och uppdrag från nämnden i syfte att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare liksom förbättringar av samverkansarbetet mellan skolformerna för att tidigt fånga upp elever som har behov av stödinsatser genom utvidgat ungdomsteam

en mera offensiv handlägningsprocess på ett tidigare stadium för att identifiera enskilda som också har andra behov och motivera till stödinsatser.

- Resultatet av min analys av rapporten var främst att:
- Nämnden har missuppfattat innebörden av effektiv användning av resurser såttillvida att budgethållning som indikator för att bedöma måluppfyllelse av om skattemedel används effektivt och inte vad verksamheten levererar per skattekrona.
- Nämndens indikatorer för klimatpåverkan är otillräckliga.
- Nämndens indikator för målet att elever inom vuxenutbildningen ska nå högt ställda kunskapskrav är endast betyget godkänd. Utfallet är att så många som 44% av eleverna på yrkesförberedande program och 24% av eleverna på högskoleförberedande program inte når målet om gymnasieexamen inom tre år.

Mina rekommendationer till nämnden med anledning av denna rapport var att göra en översyn över mål och indikatorer för att styra och följa upp verksamheternas resultat och kvalitet, komplettera målformuleringarna inom hållbarhetsområdet med mål för social hållbarhet enligt definitionerna i Agenda 2030 samt att formulera/omformulera alla mål så att de är specifika, mätbara/uppföljningsbara, accepterade och förankrade i organisationen samt även att de är realistiska och tidsatta.

Målet attraktiv arbetsgivare

En förstudie av KS och nämnderna arbete för att uppnå fullmäktiges övergripande mål att Huddinge kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare har utförts av Anders Haglund och Lars Högberg.

Förstudien innehåller ett omfattande och gediget statistikmaterial från HR som belyser arbetsmiljöfrågor och hur anställda upplever sin arbetssituation. Kommunens mål för aktivt medarbetarskap, aktivt ledarskap samt prestation och medarbetarengagemang är att resultaten ska överstiga länsgenomsnittet. Den samlade bilden som framgår av förstudien pekar dock på att utfallen för samtliga indikatorer ligger i paritet med den genomsnittliga nivån för övriga kommuner i länet. Dessa indikatorer och mått som används för att styra, följa upp och analysera uppnådda resultat har i dominerade utsträckning ett kommun- och organisationsinternt fokus och representerar en av flera faktorer för att bedöma kommunens attraktionskraft som arbetsgivare. Vad omvärlden uppfattar baserat på vad som skrivs i media, på kommunens webbplats, vittnesmål från anställda, brukare, elever samt näringsidkare och föreningar i kommunen mäts inte av HR.

Förstudien pekar på tveksam relevans i kommunens val av indikatorer för målet att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare och om de indikatorer som följs upp och som används som styrinformation i realiteten belyser graden av attraktionskraft. Förstudien indikerar även ett svagt fokus på genomförande av utåtriktade i syfte att attrahera nya och kompetenta medarbetare. Detta framgår bland annat av nämndernas verksamhetsplaner samt brist på indikatorer, mått, strategi eller sammanhållen plan för hur kommunen i detta avseende ska öka sin attraktionskraft.

Förstudien gav ingen information om huruvida kommunen arbetar med sitt arbetsgivarvarumärke. Kompletterande frågor ställda direkt till kommunens 16 kommunikatörer om vilka uppdrag de i sin befattning har relaterat till arbetsgivarvarumärket och vad som konkret görs inom egen enhet/avdelning för att vårda och förbättra kommunens arbetsgivarvarumärke besvarades ej. Biträdande kommundirektör svarade att kommunikatörerna samarbetar med HR-funktionerna i arbetet med arbetsgivarvarumärket samt att LinkedIn och Instagram användes men någon redovisning av konkreta aktiviteter framgick inte av svaret. till mej. Någon motivation till att ingen av kommunikatörerna svarade på frågorna har inte framförts.

Kommunen har enligt förstudien svårt att attrahera och rekrytera legitimerade ämneslärare, lärare med inriktning mot fritidshem, yrkeslärare, tekniklärare, kemilärare, fysiklärare, sjuksköterskor, undersköterskor till äldreomsorgen, stödassistenter, stödpedagoger, socialsekreterare inom myndighet barn och ungdom, objektledare, IT-specialister, processledare, IT-arkitekter, projektledare inom agil verksamhetsutveckling, exploateringsingenjör

rer, bygglidare, projektledare, ingenjörer, tekniker inom bygg och anläggning, förrättningslantmätare, erfarna inspektörer inom miljötillsyn, erfarna bygglovshandläggare, byggnadsinspektörer och chefer inom en del områden.

Förstudien visade att Huddinge kommuns attraktivitet som arbetsgivare enligt de indikatorer som används inom HR i nivå med medel för övriga kommuner – på några områden något lägre. Tveksamt är även om kommunen arbetar tillräckligt aktivt och målinriktat med att vårda och utveckla kommunens arbetsgivarvarumärke.

Min bedömning är att kommunens arbete för att uppnå målet attraktiv arbetsgivare behöver förstärkas, att en större andel av kommunens kommunikationsresurser i bör kunna användas för utåtriktade insatser riktade mot utveckling av kommunens arbetsgivarvarumärke samt att särskilt fokus bör inriktas på professioner som även företag rekryterar. Huddinge kommun ingår i en stor arbetsmarknadsregion där det råder konkurrens om både personal och kompetens även mellan kommuner och myndigheter För att säkerställa kommande behov av erfarna medarbetare i en växande kommun är detta av stor strategisk och taktisk betydelse.

Uppföljning av tidigare granskningar av bisysslor

En uppföljning av tidigare granskningar av bisysslor har utförts av Klas Hamrin.

Bakgrund var 2017 års granskning av Huddinge kommuns rutiner för hantering av bisysslor samt 2020 års uppföljning av granskningen 2017. I uppföljningen konstaterades att man i huvudsak hade beaktat de rekommendationer som hade lämnats med undantag för uppdatering av HKF 9930 samt korskörningar mellan anställningsuppgifter, leverantörsregister och Bolagsverkets uppgifter. Syftet med denna andra uppföljning var att granska hur och om restpunkterna beskrivna ovan åtgärdats av nämnder och KS på ett ändamålsenligt sätt.

Granskningen visade att HKF 9930 ersatts med dokumentet Riktlinjer för bisysslor med Diarienummer 2021-07-01 KS-2020/2459.112. men även att inga korskörningar genomförts.

Att hantera bisysslor i offentlig verksamhet rätt är avgörande för att undvika jävssituationer och för att bidra till invånarnas tillit till kommunen och demokratin. HKF 9940 Riktlinjer för att motverka jäv beskriver olika jävssituationer och lägger ansvaret för att motverka jäv på enskilda tjänstepersoner eller förtroendevald – inte på nämnderna.

Nämnderna får i enlighet med Riktlinjer för bisysslor en årligen en översiktlig rapportering som visar antal och allmän beskrivning men inga detaljuppgifter om namn på innehavare

av bisysslor eller innehåll i specifika bisysslor. Enligt SKR:s god revisionsred i kommunal verksamhet pkt 7.2.2.1 ska revisorerna granska och bedöma huruvida styrelse eller nämnd säkerställa att verksamheten arbetar utifrån fastlagda beslut, riktlinjer, rutiner m.m.

Eftersom nämnderna inte har egna system för intern kontroll av bisysslor och av protokollen döma inte efterfrågar resultat och analys, är bedömningen att nämndernas kontroll av bisysslor är bristfällig. Nämnderna utövar inte egen kontroll utan detta är enligt KSF's delegationsordning delegerat till kommundirektör och avdelningsdirektör i samråd med HR. En svaghet i dessa rutiner är att nämnderna inte är delaktiga i eller utöver tillsyn av om detta genomförs med tillräcklig kvalitet. Rapportens slutsats av detta samt att korskörning inte genomförs regelmässigt är att det kan föreligga risk för att nämndernas kontroll avseende bisysslor och motverkande av Jäv är otillräckligt.

Noteras kan i detta sammanhang att i KPMG:s Granskning av styrning och uppföljning av tillsynsarbetet inom miljö- och hälsoskyddsverksamhet bedömer KPMG att nuvarande organisation inte är i linje med de av fullmäktige beslutade riktlinjerna för att motverka jäv samt att befintlig rutin kring förelägganden/förbud avseende andra förvaltningar och bolag i kommunen är problematisk ur ett oberoendeperspektiv.

Brist bedöms föreligga även avseende transparens och god insyn för media och enskild på sätt som föreskrivs i OSL. Inget godkännandedokument upprättas ej i samband med att en bisyssla anmäls och godkänns vilket begränsar spårbarheten av gjorda bedömningar liksom transparens och insyn avseende bisysslans innehåll, vem som innehar den eller vilken chef som beslutat att godkänna bisysslan.

Rapportens **rekommendationer till KS** är att korskörningar bör genomföras oftare och i fler förvaltningar och att information om bisysslor som inte omfattas av GDPR-regelverket bör finnas på annat sätt än i Heroma för att tillgodose kravet i OSL om automatiserad behandling av uppgifter,

Nämnderna rekommenderas att på ett ändamålsenligt sätt utöva tillsyn av förvaltningarnas processer för anmälan och godkännande av bisysslor, korskörningar, dokumentation och transparens gentemot enskild och media.

Användning av digitaliseringens möjligheter

Johan Sarasalo och Louise Wennström, Grant Thornton (GT) har genomfört en förstudiegranskning av den verksamhet som Huddinge kommuns nämnder och kommunstyrelse ansvarar för med avseende på uppfyllandet av kommunförvaltningens ("KF:s") beslutade mål inom digitalisering samt huruvida digitaliseringen bidragit till god ekonomisk hushållning.

Under förstudien noterade GT att KF:s beslutade mål inte tydligt hänger ihop med digitaliseringsstrategins sex inriktningar, att digitaliseringsstrategins sex inriktningar är luddigt beskrivna och lämnar rum för egen tolkning. Otydliga mål och otydlig styrning är hinder för ett lyckat digitaliseringsarbete.

GT rekommenderar Huddinge kommun att förankra digitaliseringsarbetet i verksamheten för att få en strategi som tar hänsyn till samtliga förvaltningars förutsättningar. Inom kommunal verksamhet är det tämligen olika förutsättningar inom olika förvaltningar vilket kräver essentiellt att samtliga behov uppmärksammas i digitaliseringsstrategin för att ge de bästa resultaten. För bästa resultat i digitaliseringsarbetet bör invånarbehoven ligga till grund för digitaliseringsarbetet och utgöra utgångspunkt i förvaltningarnas digitalisering. GT menar att förvaltningarna bör vara centrala för att utforska de behov som kan föreligga och som kan möjliggöra ett digitaliseringsarbete som möter invånarna.

GT har vidare noteratsatt Huddinge kommuns digitaliseringsstrategi saknar en tydlig plan på hur uppföljning av strategins nyttorealiseringsplan ser ut. Vidare saknas det hårda, konkreta mål att följa upp vilket kommer att försvåra ett framtida uppföljningsarbete.

Utöver och parallellt med Grant Thorntons granskning har jag samlat information från dialogmöten och tjänstepersoner samt analyserat dokument inom området. Min analys av rapporten i kombination med egna iakttagelser, dialoger, dokument relaterade till digitaliseringsarbetet i kommunen gav anledning till följande kommentarer och anmärkningar;

- Digitaliseringsarbetet i kommunen har inte i rimlig omfattning nått upp till av KF ställda mål att med hjälp av digitalisering av processer minska kostnader för kommunens verksamheter.
- Nämndernas styrning och kontroll av att digitaliseringsarbetet i förvaltningarna har inte genomförts på sätt som på ett mätbart sätt resulterat i ökad invånarnytta
- Nämndernas kontroll av att av KF beslutade mål avseende digitalisering uppfylls av förvaltningarna har varit otillräcklig.

Mina rekommendationer till nämnderna och KS var avseende verksamhetsplanerna att utarbeta specifika, mätbara, rimliga och tidsatta mål för digitalisering samt att tillse att målen blir accepterade av förvaltningarna samt att definiera och beskriva hur uppföljning ska ske.

Jag rekommenderade nämnderna att säkerställa att förvaltningarna har tillräckliga resurser och kompetens för att bedriva verksamhetsutveckling samt att tillföra stödresurser för att bistå kommunens anställda med stöd som kompenserar eventuella begränsningar beroende på ovana att använda digitala lösningar i det operativa arbetet.

Ändamålsenligt i kommunens målformuleringar

Arne Svensson och Lina Lenefors, Professional Management AB har genomfört en granskning av ändamålsenlighet i kommunens målformuleringar.

Granskningen omfattar kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens och nämndernas målformuleringar och genomfördes medelst SMART-tester och analyser av hur målformuleringar och indikatorer är förenliga med god ekonomisk hushållning och kraven på tillräcklig kontroll och ändamålsenlighet. Från och med 2021 bygger kommunens mål och budget på en ny styrmodell med utgångspunkt från Agenda 2030:s tre hållbarhetsperspektiv och innehåller en målstruktur med betydligt färre mål på kommunfullmäktigenivå än tidigare. Resultatmått har ersatts av resultatindikatorer som nämnderna har i uppgift att definiera själva.

Av rapportens analys framgår att det finns osäkerhet i organisationen kring vad som avses med den nya styrmodellen, vad den innehåller och hur den konkret skiljer sig från den tidigare styrmodell. Analysen visar också att:

KF har beslutat om jämförelsekommunerna Haninge, Järfälla, Nacka, Sollentuna, Stockholm, Österåker medan nämnderna använder i varierande omfattning målen ”i nivå med länsgenomsnittet” eller ”tillhöra topp tre”. KF:s mål för bostadsbyggande var 1300 bostäder, KS mål var 600 färdigställda bostäder.

Resultatindikatorer saknas eller är otillräckliga avseende:

- o Målet tidiga insatser inom socialtjänst och skola före årskurs 9.*
- o GSN har inte mål eller resultatindikatorer som ger en god indikation av effektiviteten.*
- o GSN saknar etappmål för 2021 och målvärden 2030 för några indikatorer vilket omöjliggör bedömning om målen är realistiska och accepterade. Flera av GSN:s indikatorer anges som ”öka” eller ”minska” samtidigt som målvärdet 2030 är 100 % vilket enligt granskningrapporten torde vara orealistiskt.*
- o Fullmäktigemålet "Skattemedel används effektivt" saknar adekvata resultatindikatorer som redovisar den samlade effekten av verksamhetsstyrning och ekonomistyrning.*
- o Indikator för KS mål "Cirkulär ekonomi ska beaktas i all upphandling" avseende kommunens eget arbete saknas.*

- o Måtten för baslinje, etappmål och målvärde för resultatindikatorer förefaller vara anmärkningsvärt disparata. En del anges som procent, en del "genomsnittligt för länet" och andra i relation till andra kommuner.*
- o Indikatorer saknas för KS ansvar för kommunikation och digital utveckling.*
- o För målområdet "God ekonomi och effektiv verksamhet" saknas tydliga mål och resultatindikatorer som ger en god indikation av hur detta mål uppfylles.*
- o Indikatorer för målet "Huddingeborna är trygga" saknas.*
- o Indikatorer saknas för KS uppdrag att leda, styra och följa upp de övriga nämnderna så att hela kommunen bedrivs effektivt och ändamålsenligt, uppsikt över övriga nämnders verksamhet samt uppsikt över verksamheten i kommunägda företag.*
- o Indikatorer saknas för KS strategiska arbete avseende fastigheter, anläggningar och lokaler, översiktlig fysisk planering och exploateringsverksamhet.*
- o Indikatorer saknas avseende upprättande av detaljplaner och planprogram enligt plan- och bygglagen*
- o Indikatorer saknas för infrastruktur- och trafikfrågor.*

Professional Management bedömer målen som relevanta och rimligt heltäckande, men att mål och resultatindikatorer saknas för väsentliga verksamhetsområden. KF/KS mål är färre och bredare än tidigare år och styrmodellen förutsätter att nämnderna formulerar specificerade mål för all verksamhet och att förvaltningarna i sin tur bryter ner nämndmålen till arbetsplaner och aktiviteter. Ett flertal nämndmål har dock inte varit tillräckligt specifika 2021 för att uppfylla SMART-kraven. Ett antal indikatorer beskriver vad som produceras och inte verksamhetens resultat. En del indikatorer beskriver resursanvändning i stället för vad som åstadkommes med dessa resurser. Vissa nämnder saknar nationellt jämförbara resultatindikatorer för delar av sin verksamhet.

Acceptans i organisationen för innehållet i de mål som beslutas är begränsad och i vissa fall är målvärdena för 2030 uppenbart orealistiska vilket försvagar drivkraften att förbättra verksamheten och riskerar att få motsatt effekt.

Rekommendationerna i rapporten är omfattande. Styrmodellen behöver förtydligas med avseende på innehåll, hur den integreras med kommunens internkontroll och/eller andra styrmedel och styrverktyg. Rekommendationer avseende mål och indikatorer är att skapa stabila mål och resultatindikatorer, använda jämförbara mått för baslinje, etappmål och målvärde 2030 för en resultatindikator, utöka antalet indikatorer för att fånga upp måluppfyllelsen för breda mål och använda Koladas effektivitetsindex som resultatindikator för fullmäktigemålet "Skattemedel används effektivt") vid jämförelse med andra kommuner.

Mål och indikatorer för KS bör i högre grad omfatta styrelsens viktigaste uppdrag, för varje indikator bör anges vilket år som "senaste utfall" (baslinjen) avser, i de fall som etappmål och målvärden 2030 saknas för indikatorerna bör preliminära sådana anges och ambitions-

nivåer bör uttrycks precist - inte bara att värdet ska "öka" eller "minska". Det behöver tydliggöras hur beslutet om jämförelsekommunerna (Haninge, Järfälla, Nacka, Sollentuna, Stockholm, Österåker) ska tillämpas i resultatramverk, uppföljning och rapportering.

Kommunfullmäktige betonar vikten av tidiga insatser inom socialtjänst och skola – det bör därför finnas resultatindikatorer som möjliggör uppföljning av att utvecklingen går åt rätt håll långt innan eleverna går ut grundskolan.

Målet "Cirkulär ekonomi ska beaktas i all upphandling" bör inkludera kommunens eget arbete - hållbarhetsmål som riktas enbart mot leverantörer och undantar kommunens egen verksamhet är inte förenliga med Kommunfullmäktiges mål. Hur bedömningen görs av huruvida god ekonomisk hushållning uppfylls ur ett verksamhetsperspektiv samt huruvida resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen bör bli tydligare. Resultatramverket inte är tillräckligt specifikt särskilt när det gäller målet "Skattemedel används effektivt".

Min bedömning är att KS och nämnder inte i tillräcklig omfattning har utarbetat specifika mål och inlemmat dessa i sina verksamhetsplaner. Det behövs därför en omfattande översyn av målformuleringar och resultatindikatorer för att KS och nämnder ska uppnå tillräcklig kvalitet i sin styrning och kontroll av förvaltningarnas genomförande av KF-målen. De brister och tillkortakommanden som rapporten redovisar utgör en betydande begränsning för KS och nämndernas styrning och kontroll av genomförande av de mål som beslutas av

Jag rekommenderar KS nämnder att beakta rekommendationerna i denna granskning samt i vidta åtgärder för att signifikant förbättra målformuleringar, målstruktur, resultatindikatorer och mätmetoder. Resultatindikatorer bör finnas på avsevärt fler delmål så de sammantaget fullt ut möter KF-målen samt svarar upp till Agenda 2030-målen. Resultatindikatorer bör formuleras så att de mäter verksamheternas resultat (invånarnytta) i förhållande till resursförbrukningen.

Kommunens förmåga att genomföra beslutade investeringar

Arne Svensson och Lina Lenefors, Professional Management AB har genomfört en granskning av granskning av kommunens förmåga att genomföra beslutade investeringar. Motiv till att genomföra granskningen var att kommunen regelmässigt under en följd av år i hög grad underutnyttjat sin investeringsbudget.

Kommunstyrelsen gav förvaltningen i uppdrag att under 2021 se över investeringsprocessen men inga konkreta förändringar är beslutade. Rapportens analys avser den faktiska tillämpningen t o m 2021. Den visar att det finns inte en fungerande process som fångar upp samtliga investeringsbehov. En lokalförsörjningspolicy och riktlinjer för lokalförsörjningsprocessen, fastställda 2020, finns medan motsvarande riktlinjer saknas för samhällsbyggnadsprocessen. Det finns inte heller någon generisk processbeskrivning för investeringsprocessen.

Under 2020 utnyttjade kommunen 51 % av investeringsbudgeten och under 2021 54%. Klimat- och stadsmiljönämnd har störst utnyttjandegrad (67%) medan övriga nämnder uppvisar mycket stora avvikelser från budget. Jämförelsen mellan budget och utfall avser nettodifferensen och med beaktande av att flera projekt där kostnaderna har överskridit budget är diskrepansen ännu större för en hel del projekt.

Delårsrapportens helårsprognosen för 2021 var att 68 % av investeringsbudgeten för 2021 skulle komma att utnyttjas vilket indikerar stora brister i kontroll och styrning även på kort sikt. För åren 2017 – 2020, där verkligt utfall har rapporterats, ligger prognosen i delårsrapporten för tertial 2 genomgående för högt. Differensen ligger på mellan 5 och 15 procentenheter, beräknat utifrån investeringsbudgeten, med ett genomsnitt på 10 procentenheter. För 2020 innebar det att närmare en fjärdedel av den investeringsvolym som fortfarande efter årets första åtta månader prognosticerades för helår, "försvann" innan året var slut.

Sammanlagt för de tre åren är avvikelsen mellan prognosticerat och verkligt utfall för helåret totalt 29 procentenheter, medan den sammantagna differensen mellan utfallet för januari -augusti jämfört med helår endast är totalt 3 procentenheter.

Investeringsprognoserna har således varit avsevärt högre jämfört med faktiskt utfall. Prognossäkerheten behöver ökas betydligt för att kommunen inte ska allokera onödigt stora belopp för investeringar.

Av rapporten framgår att kommunens investeringsplaner inte har varit tillräckligt väl underbyggda vad gäller behovsbedömningar och realistisk framdrift av olika initiativ, prognoserna i delårsrapporterna har varit av mycket låg kvalitet, trovärdigheten i kommunens förmåga att genomföra investeringar försämras allvarligt på grund av man att år efter år endast förmått genomföra ca hälften av beslutade investeringar.

Rapportens analys visar på brister i såväl förmågan att planera investeringsprojekt som brister i att genomföra projekten på ett effektivt sätt - det finns sålunda en betydande potential till förbättring av både planering och genomförande.

Rapporten uppmärksammar också att kommunen investeringsutrymme är otillräckligt om man skulle lyckas realisera de budgeterade investeringarna med nuvarande nivå på investeringsbudgeten och kravet på en självfinansieringsgrad på 100 % samt att nuvarande processer har skapat incitament för överoptimistiska tidsplaner och omotiverade kalkylmarginaler.

Utifrån den samlade analysen redovisar Professional Management en omfattande lista på rekommendationer avseende investeringsprocesser, integration med samhällsplanerings- och lokalförsörjningsprocess, interna processer för lokalförsörjningen bör anpassas till den generiska investeringsprocessen, hållbar investeringsnivå utifrån kommunens självfinansieringsmål, trovärdighet, flexibilitet, prioriteringar, tillförlitligheten och träffsäkerheten i behovsbedömningarna, livscykelanalyser riskanalyser, riskhantering, avvikelshantering, konsekvensanalyser, förbättrade delårsrapporter, verksamhetsberättelser och årsredovisningar innehållande analys av utnyttjandet av investeringsbudgeten, orsakerna till avvikelser från budgeten och en samlad bedömning av konsekvenserna för användarna av avvikelseerna.

Brister i kommunens lokalförsörjning som konstaterats tidigare omfattade ottydlighet i roll- och ansvarsfördelning, avsaknad av gemensamma mål och strategier för samverkan, otillräcklig strategiska och långsiktiga planeringsfunktion, oklarhet hur mål- och intressekonflikter ska hanteras samt status av befintliga totala kommunala åtaganden i inhyrda lokaler. Kommunstyrelsens beställarroll bedömdes vara otillräcklig med avseende på styrning, ledning och samordning.

Revisorernas sammanfattande bedömning i en revisionskrivelse november 2020 rekommenderades att kommunstyrelsen att vidta åtgärder för att samordna lokalförsörjningsprocessen med investeringsprocessen. Förvaltningen delade bedömningen och utlovade ytterligare åtgärder för att beskriva investeringsprocessen och till den integrera samordning av samhällsbyggnadsprocess och lokalförsörjningsprocess under 2021. Enligt uppgift har ett sådant arbete påbörjats men eftersom det inte finns en uppdragsplan eller närmare beskrivning av mål, arbetssätt, tidsplan, ingen styrgrupp, ingen arbetsgrupp eller liknande och förhållandet att förvaltningarna och bolagen inte har involverats i arbetet är det inte trovärdigt att åtgärder kommer att vidtas.

Min bedömning av kommunens förmåga att genomföra beslutade investeringar är med anledning av denna och tidigare granskningar att det föreligger en rad anmärkningsvärda brister som är menliga för invånarnyttan såväl på kort som lång sikt. Anmärkningsvärt är vidare

att den totala investeringsbudgeten signifikant överstiger investeringsutrymmet vilket indikerar att den bruttolista på investeringar som beslutas inte är allvarligt menad att realiseras. Detta är skadligt för invånarnas förtroende för kommunen och det demokratiska systemet. Såväl denna som tidigare granskningar inom området tyder på omfattande brister i kommunstyrelsens ledarförmåga.

Min rekommendation är att kommunstyrelse och nämnder beaktar rekommendationerna i denna och tidigare granskningar samt i närtid vidtar trovärdiga och kraftfulla åtgärder relaterade till dessa rekommendationer.

Parkering på kvartersmark, gatumark och infartsparkering.

En granskning av kommunens arbete med införande av parkeringsprogram KS-2014/1646.353 samt arbete med andra av KF beslutade målsättningar avseende parkering har utförts av Klas Hamrin.

Syfte och bakgrund till granskningen är att granska hur kommunen genomfört av KF 2016-03-14 beslutat parkeringsprogram, hur kvartersmarkparkering anordnats samt hur behovet av infartsparkering vid stationer för spårbunden trafik tillgodosetts. Granskningen syftar till att redovisa i rapport hur mål inom området infriats samt att bedöma om kommunens arbete med genomförande med parkeringsprogrammet och andra mål och beslut avseende parkering har skett ändamålsenligt, i enlighet med lagstiftning och med iakttagande av god ekonomisk hushållning.

Granskningen visar att parkeringsprogrammet delvis har uppfyllts. Målet att öka tillgången på infartsparkeringar har inte uppfyllts - kommunen i strid med målet reducerat antalet infartsparkeringar. Inga laddplatser för elfordon har inga platser tillkommit under 2021 och under 2022 tillkommer tre laddplatser i Stuvsta vilket innebär att KF-målet avseende tillgång till laddinfrastruktur inte har uppfyllts.

Parkering är en tjänst och de lagar som styr hur kommuner ska utforma parkeringsregler stadgar att parkeringsytor ska användas på lika villkor för alla invånare, parkeringsytor ska användas optimalt, parkeringsavgifter får tas ut för att styra parkering från gator och ytor med hög beläggning men inte där tillgången på parkeringsplatser är god och inte i kommersiellt syfte. I parkeringsprogrammet skrivs att *Grundprincipen ska vara att den som nyttjar bilparkeringsplatsen ska betala kostnaden för platsen*. Detta är lagstridigt – kommunen får bara ta ut avgifter om det behövs av trafikala skäl och ska dessutom utforma avgifterna så att attraktiva parkeringsplatser används så mycket som möjligt. Detta innebär avseende infartsparkeringar att avgift inte får tas ut vid tider då tillgången på platser är god.

Parkering på kvartersmark är en tjänst som ska erbjudas på samma villkor till alla och på ett sätt som inte diskriminerar vissa grupper. Granskningen visar att kommunen valt att införa tekniska system som diskriminerar vissa grupper med kognitiv funktionsnedsättning avseende hantering av digital teknik. Eftersom utbudet av alternativa system med enklare handhavande är betydande så har kommunen kunnat välja lösningar som inte medför indirekt diskriminering enligt Diskrimineringslagens definitioner.

I strid med lagar, rekommendationer, riktlinjer, mål och god ekonomisk hushållning

I arbetet genomförande av parkeringsprogrammet och nya regler och system för parkering på kvartersmark och infartsparkeringar har kommunen har agerat i strid med kommunala avgiftslagen, (1957:259), Diskrimineringslagen, Förvaltningslagen, Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service (2018:1937) och kommunens etiska kod. Kommunen har inte beaktat MFD:s rekommendationer och riktlinjer och FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Eftersom antalet infartsparkeringsplatser har totalt sett minskat medan KF:s Mål och budget har målsättningen att antalet ska öka har KS brustit i sin kontroll av att Samhällsbyggnadsavdelningen (som tillhör KS) genomför målet god tillgång till infartsparkeringar. Arbetet med målet god tillgång till laddinfrastruktur saknar beslut om genomförande. Ett förslag till genomförandeplan för laddplatser daterat 2021-11-23 finns men har otillräcklig ambitionsnivå för att nå målet väl utbyggd laddinfrastruktur före 2030.

Kommunen har använt arbetstimmar samt upphandlat material och tjänster avsedda för parkering som enligt Transportstyrelsen och kommunala avgiftslagen inte får användas på ett avsett sätt. Detta innebär att skattemedel använts på ett sätt som inte ger invånar nytta varav följer bedömningen att brister föreligger avseende god ekonomisk hushållning.

Kommunens arbete med digitalisering inom äldreomsorgen

Arne Svensson och Lina Lenefors, Professional Management AB har genomfört en granskning av granskning av kommunens arbete med digitalisering inom äldreomsorgen.

Granskningen visar på betydande förbättringar av digitaliseringsarbete inom äldreomsorgen men inga nyttohemtagningar redovisas. Arbetet bedrivs i samverkansmodellen Pm3, objekt Socialtjänst, vård och omsorg innebärande att verksamheten och IT tillsammans kravställer och utvecklar tjänster och digitala stöd. I rapporten betonas att eftersom detta medför att utvecklingstakten är beroende av att chefer och medarbetare i linjen ges utrymme att medverka i digitaliseringsarbetet är därför viktigt att erforderlig tid allokeras för verksamhetsutveckling samt att ta höjd för de betydande resurser som krävs vid införandet av digitala stöd eller välfärdsteknik.

Rapporten rekommendationer kommunen att:

- Fortsätta implementeringen/utvecklingen av samverkansmodellen Pm3 och följ upp att det ändrade arbetssättet får förväntade effekter.
- Säkerställa att chefer och medarbetare i linjen har utrymme att medverka i digitaliseringsarbetets alla delar (behovsanalyser, processmodelleringar, kravställning, piloter, testning, utbildning implementering, vidareutveckling).
- Utforma struktur och fora för dialog med externa utförare och andra aktörer.
- Säkerställa att berörd personal har eller får de förutsättningar som behövs för att använda digitala lösningar (verktyg, digital mognad, utbildning och support).
- Nämnden bör få mer kontinuerlig information om förvaltningens digitaliseringsarbete.
- En dialog bör föras med Pensionärsrådet kring hur Huddingeborna på ett bättre sätt kan involveras i arbetet med att utnyttja digitaliseringens möjligheter.
- En tydlig metod- och processbeskrivning bör tas fram för brukarsamverkan vid digitalisering av tjänster.

Mina bedömningar och rekommendationer är därutöver att:

Risk finns för att behovet av resurser för behovsanalyser och andra utredningar, processmodelleringar, kravställning, piloter, testning, utbildning implementering, systemunderhåll, vidareutveckling och användarsupport såväl avseende budget som personella resurser i betydande grad underskattas och att nyttohemtagningarna kommer att bli marginella kommande år.

Eftersom flertalet behov inom äldreomsorgen inte är unika för Huddinge utan gemensamma med många kommuner rekommenderas kommunen att så långt som möjligt und-

vika egen utveckling och prioritera användning av standardsystem och samarbete med externa utförare, andra kommuner och företag med relevant kompetens och färdiga lösningar.

Jag rekommenderar därför kommunen att beakta rapportens rekommendationer samt att:

- Prioritera ökat samarbete med externa utförare och andra kommuner för att identifiera system, appar och lösningar som kan nyttjas även i Huddinge kommun utan eller med begränsad anpassning.
- Så långt som möjligt undvika egenutvecklade lösningar som medför ansvar för kostnadskrävande vidareutveckling och underhåll under lång tid framöver.
- Öka insatser och omfattning av resurser inom digitaliseringsarbetet i takt med de möjligheter som teknikutvecklingen inom IT möjliggör.

Övriga tillkortakommanden avseende kontroll och styrning

KPMG har på uppdrag av Revisionsgrupp 1 har KPMG genomfört ett antal granskningar. I en del av dessa har KPMG i sin rapport redovisat tillkortakommanden avseende kontroll och styrning.

Slutsatser av **Granskningen av hantering och redovisning av anläggningstillgångar** var att det saknas anvisningar som tydligt fördelat ansvar, vissa kontroller dokumenteras ej och ett identifierat behov finns att se över, utöka och förbättra existerande dokument kring riktlinjer och rutiner för hantering och redovisning av anläggningstillgångar. Ofullständiga fastighetsbeteckningar i anläggningsregistret försvårar effektiv registeravstämning och rutinerna för att ajourhålla anläggningsregistret och ansvarsfördelningen för detta har brister.

Slutsatser av **Granskningen av kommunstyrelsens uppsikt av bolag och kommunalförbund** var att KS inte på ett tillräckligt sätt har formaliserat/strukturerat sin uppsiktsplikt, definition av vad uppsikten innebär och hur den ska bedrivas är otillräcklig, vissa handlingar som utgör underlag för uppsikt som diarieförts inte och delgivning till fullmäktige är bristfälligt. Granskningen fann också att internkontrollen inom bolagen är otillfredsställande.

Slutsatser av **Granskningen av rutiner för efterlevnad av dataskyddsförordningen** var att väsentliga luckor och brister finns avseende efterlevnaden av dataskyddsförordningen såsom;

- Mycket låg kunskapsnivå inom samtliga verksamheter i kommunen
- Avsaknad av organisation för incidenthantering
- Bristande integritets- och dataskydd

- Otillräckligt tidsutrymme och kunskapsnivå vad avser utsedda GDPR-ansvariga
- Behov av dataskyddskoordinatorer och dataskyddssamordnare inom respektive förvaltning samt ett centralt utsedd GDPR-strateg.

Granskning av kommunens hållbarhetsprocesser

Granskning av kommunens hållbarhetsprocesser och arbete med hållbarhet genomförs av Evelina Gustavsson och Markus Håkansson BDO. Uppdraget ingår i 2021 år granskningsplan men är inte helt slutfört.

Av en delrapport framgår att en del miljöaspekter är integrerade i kommunens strategiska målsättningar och beslut men att alla aspekter med tillhörande nyckeltal inte finns samt att integration mellan aspekterna brister. som inte följs upp löpande. Rapporten efterlyser en riskanalys baserad på nuläge, bedömd framtid, intressenternas perspektiv samt de olika verksamhetsmodeller som finns i kommunens administration såsom skola, vård och omsorg, avfallshantering, energiförsörjning etc. En sådan riskanalys ger en grund för att komplettera de gap som finns i strategikedjan med avseende på identifierade miljöaspekter och uppföljningen av dem. Till det övergripande målet, kommunens vision ska alla valda aspekter med tillhörande nyckeltal kopplas och det bör finnas en grundlig motivering till varje aspekt.

Liksom för miljöområdet har BDO identifierat en rad olika gap i strategikedjan gällande både identifierade sociala aspekter samt definierade nyckeltal för redan valda aspekter. Huddinge kommun har ett omfattande löpande arbete för att nå de sociala delmål som beslutats. De sociala delmålen är flest till antalet och ges stor vikt i arbetet. Rekommendationen för att hantera de sociala målsättningarna framåt är liksom för miljömålen att säkerställa att nyckeltalen mäter det kommunen vill uppnå i sin vision. BDO rekommenderar en specifik riskanalys som på ett heltäckande plan, kartlägger alla miljömål och hur de används för att identifiera samtliga risker på det sociala området.

På grund av att det inte finns en dedikerad grupp som arbetar övergripande med uppföljning mot hållbarhetsmål är kommunens styrning svag med resultat att kommunen får svårt att implementera strategin och nå sina mål. Styrningsaspekter som påverkar kommunens möjligheter att infria strategin såsom nivå av intern kontroll, intern rapportering, val av nyckeltal, ledningsstruktur och ledande funktioners verktyg har granskats. Strategikedjan går från visionen och vidare till strategiska fokusområden. Granskningen visar att tjänstemän och chefer, exempelvis skolledare inte alltid upplever de centralt satta metoderna för uppföljning som hjälpsamma i det dagliga arbetet. Det kan bero på brister i intressentanalysen när delmålen tagits fram och strukturen för uppföljning beslutades. Vidare ser vi problem med att data saknas och att rapporteringen därför inte är effektiv. Det skapar svåra förutsättningar för styrning.

Huddinge kommun har en hållbarhetsstrategi men det finns brister i implementeringen. Den långsiktiga planen för att förverkliga visionen har brutits ner i delmål men i avsaknad av en dedikerad hållbarhetsgrupp som har ett samlat ansvar för implementering och uppföljning av kommunens hållbarhetsarbete genomförs inte ett ändamålsenligt arbete.

Genomgående visar granskningen att de mätetal och indikatorer som används för att följa upp arbetet med hållbarhet är av varierande kvalitet. I flera fall mäter indikatorerna inte det de ska mäta. Ett exempel är målet att använda skattemedel effektivt. För att konstatera att det målet uppnås behöver skattesatsen och resursanvändningen sättas i relation till den kvalitet som uppnås. Detta görs inte konsekvent i verksamhetsplanerna. Det finns ett arbete med att samla in och analysera data som jämförs med utvalda jämförelsekommuner men detta sker inte genomgående i nämnderna. Ett samlat grepp kring jämförelserna och en övergripande analys av alla nämnders mål och måluppfyllelse behövs.

Det saknas genomgående resonemang kring hur indikatorerna har tagits fram. Det ger intryck av att indikatorer har valts baserat på vilket data som skulle kunna bli tillgängligt snarare än utifrån en analys av vilka indikatorer som passar mot målen.

Det saknas en tydlig kronologisk prioritering. Målen i KF:s mål och budget samt målen i nämndernas verksamhetsplaner bör korrelera med tydliga mätetal för alla väsentliga delkomponenter och vara relaterade till det år som målen avser. I dagsläget är det inte klart hur mätetalen stöttar styrningen mot målen.

Det saknas vidare en systematisk intressentanalys som sammanställts i relation till målen. Kommunen har intressentdialoger men det saknas information om hur dessa använts för att besluta om mål, indikatorer och metoder för uppföljning.

Granskning av kommunens värdegrundsarbete genomförs av Mats Alvenson Professor vid Lunds universitet och Katja Einola assistent professor vid Handelshögskolan i Stockholm Uppdraget ingår i 2021 års granskningsplan men är inte helt slutfört.

Lekmannarevision

Lekmannarevision för 2021 har utförts av andra revisorer helt oberoende av mig. Inget informationsutbyte på sätt som beskrivs i pkt 5.2 i SKR:s God revisionsred i kommunal verksamhet avseende Samordning och helhetssyn i form av samtal eller dokumentation har skett.

Bemanning Revisionsgrupp 2

Under verksamhetsåret 2021 har förutsättningarna för Huddinge kommuns revisorer att granska den verksamhet varit avsevärt bättre än för 2020 då Covid-19-pandemin och av meningsmotsättningar mellan de förtroendevalda revisorerna utgjorde stora begränsningar.

Revisionsgrupp 2, som jag företräder, har i samverkan med kommunens upphandlingsenhet genomfört upphandling av ramavtal för uppdraget som sakkunniga biträden med revisionsföretagen Professional management AB, Grant Thornton AB, A Haglund Rådgivning AB och Övertorp konsult AB. En separat upphandling inom området hållbarhetsprocesser har genomförts varvid BDO AB tilldelades uppdraget. För granskning av kommunens arbete med värdegrunder har ett avtal tecknats med Handelshögskolan i Stockholm. Sammantaget innebär detta att revisionsgrupp har sakkunnigbiträdesavtal som ger tillgång till såväl djup som bred kompetens även inom områden som hittills inte varit föremål för revisionella granskningar.

Därutöver har, som redovisas nedan, Stratsys AB, biträtt med insatser för att utveckla en revisionsmodul i Stratsys och Solarplexus AB med ett lösningsförslag för revisorernas dokumenthantering.

För att klarlägga juridiska aspekter inom några granskningsområden uppdrogs Kaisa Adlercreutz Front Advokater att beskriva dessa ur ett principiellt perspektiv. Genomförande av uppdraget överlät Kaisa Adlercreutz till en junior medarbetare inom Front vilket medförde kvalitetsbrister i genomförandet och en överdebiterad faktura. Jag bestred denna faktura före förfallodatum. Front besvarade inte bestridandet utan valde att i stället stämma kommunen. Biträdande kommundirektör mottog stämningen från tingsrätten utan att informera mig eller annan revisor om detta. Biträdande kommundirektör svarade inte tingsrätten och vidtog inte heller annan åtgärd vilket ledde till en tredsdom i vilken kommunen ålades att betala hela det felaktiga fakturabeloppet plus Fronts advokatkostnader. Genom detta tjänstefel har biträdande kommundirektören förorsakat en onödig kostnad för kommunen och skattebetalarna. Det belopp som kommunen dömdes att betala har han/KSF felaktigt bokfört som kostnad för revisionen.

Biträdande kommundirektör har inte mandat att påverka eller styra revisorernas förvaltning. Hans agerande är därför också en allvarlig kränkning av revisorernas oberoende och kan bidra till att väljarnas förtroende för kommunen och demokratin skadas.

Budget och ekonomiskt utfall inom revisionsanslaget

KF tilldelar revisorerna årsvis egna budgetmedel. Revisorerna är enligt KL egna myndigheter som svarar för sin egen förvaltning. Enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning ska följaktligen revisorernas årsredovisning bestå av resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och en förvaltningsberättelse. Eftersom.

KSF: ekonomiavdelning sköter på revisorernas uppdrag bokföring och betalningar. Bokföringen genomförs dock på ett delvis felaktigt sätt bestående av att revisorernas kostnader bokförs som verksamhetskostnader i kommunen, en del kostnader för sakkunnigt biträde bokförs på ett annat år än det revisionsår de tillhör, revisorernas inventarier redovisas inte på rätt sätt och ingen balansräkning utarbetas.

Enligt SKR:s God revisionsred i kommunal verksamhet avslutas revisionsprocessen när fullmäktige eller bolagsstämman behandlat revisionsberättelse/granskningsrapport och fattat beslut i ansvarsfrågan. Det innebär att räkenskapsdelen av revisorernas årsredovisning inte kan slutföras på ett korrekt sätt innan KF fattat detta beslut.

Kommunens ekonomidirektör har vägrat att rätta till ovannämnda fel vilket omöjliggör för revisorerna att leva upp till lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. Nedan återfinns dock en översikt över det ekonomiska utfallet.

Revisorernas budgetmedel och kostnader för 2021 års verksamhet

Budgetmedel för 2021	3548000
Överskott från verksamhetsåret 2019 enligt underlag från KSF	505179
Överskott från verksamhetsåret 2020 enligt underlag från KSF	1187040
Summa anslag	5240219
Arvoden Revisionsgrupp 1	288176
Arvoden Revisionsgrupp 2	52765
Tjänster sakkunnigt biträde Revisionsgrupp 1	2346500
Tjänster sakkunnigt biträde Revisionsgrupp 2	2051951
Övriga kostnader Revisionsgrupp 1	48226
Övriga kostnader Revisionsgrupp 2	5856
Summa kostnader	4793474
Årets överskott	446745

Balanserat resultat som överföres till 2022 års revisionsverksamhet

Årets överskott	446745
Icke utbetalda arvoden för 2019	59832
Icke utbetalda arvoden för 2020	41500
Icke utbetalda arvoden för 2021	52765
Summa ingående balans för 2022	600842

Revisionens dokumenthantering, digitala stöd och egen förvaltning

Arkivlagen

Revisionens arkivering av allmänna handlingar följer inte arkivlagens bestämmelser vilket beskrevs i min redogörelse för 2019. Ingen förbättring har skett under 2020 och 2021.

Arkivlagen stadgar att allmänna handlingar ska arkiveras i 10 år eller för evigt beroende på typ av handling. Den del av revisionens allmänna handlingar som skickas till KF, KF och nämnder arkiveras i mottagarnas diaries. En ytterligare del av revisionens allmänna handlingar lagras i olika mappar på kommunens servrar. Resterande allmänna handlingar återfinns i revisorernas datorer. Revisionen har inget eget diariesystem eller annat system för arkivering som tillgodoser arkivlagens krav.

Offentlighetsprincipen

Revisionens dokumenthantering uppfyller ej till fullo offentlighets- och sekretesslagens 4 kap. avseende allmänna åtgärder för att underlätta sökande efter allmänna handlingar.

Revisionens allmänna handlingar lagras i ett antal olika mappar på ett flertal datorer utan gemensam struktur och utan sökfunktionalitet. Rutiner för versionshantering saknas. Inkommande och utgående mail sparas ej på ett sätt som gör mailen sökbara för enskild. Revisionens allmänna handlingar kan endast med svårighet kan skiljas från andra handlingar och enskilda kan själva inte, på sätt som föreskrivs i OSL, med hjälp av tekniska hjälpmedel ta del av allmänna handlingar. Rutiner för att dokumentera när uppgifter har tillförts revisorernas allmänna handlingar saknas liksom om de har ändrats eller gallrats och vid vilken tidpunkt detta har skett.

Detta beskrevs även i min redogörelse för 2019. Ingen förbättring har uppnåtts under 2020 och 2021. De initiativ som jag tagit för att hanteringen av revisorernas allmänna handlingar ska ske i enlighet med OSL och Arkivlagen har inte hittills lett till önskat resultat.

För att bidra till en lösning har för revisorernas dokumenthantering har jag uppdragit till Johannes Helfrich Solarplexus AB att utreda området. Hans lösningsförslag för revisorernas informationshantering i Huddinge kommun har vidarebefordrats till övriga revisorer och kommunstyrelsens förvaltning.

Revisionens digitalisering

Revisionens digitala stöd är ej ändamålsenligt vilket beskrevs i min redogörelse för 2019. Ingen förbättring har skett under 2020 och 2021.

Jag har i samverkan med Stratsys AB utvecklat en modul för revisorernas riskanalyser och granskningsplaner i Stratsys. Syftet är att öka kvaliteten i revisionsarbetet och att interagera med nämndernas egna riskbedömningar. Modulen befinner sig i prototypfasen och behöver vissa förbättringar. På grund av otillräcklig budget för 2022 överlåter jag detta till kommande mandatperiods revisorer.

Revisorernas förvaltning

Enligt kommunallagen och SKR:s God revisionsred i kommunal verksamhet svarar revisorerna själva för den förvaltning som de har i samband med revisionsuppdraget. Med förvaltning avses frågor som inte är direkt kopplade till granskningen såsom upphandling av sakkunniga, personalärenden, budget och redovisning, deltagande i nätverk och utbildning samt andra administrativa frågor. Den del av denna förvaltning som omfattar betalningar och bokföring utförs av KSF på uppdrag av revisionen. Översiktliga ekonomirapporter i Excel-format delges revisorerna men kompletta ekonomirapporter från kommunens ekonomisystem Agresso är ej tillgängliga för revisorerna. Bokföringen genomförs på ett delvis felaktigt sätt bestående av att revisorernas kostnader bokförs som verksamhetskostnader i kommunen, en del kostnader för sakkunnigt biträde bokförs på ett annat år än det revisionsår de tillhör, revisorernas inventarier redovisas inte på rätt sätt och ingen balansräkning utarbetas.

I enlighet med KL och alla övriga tillämpliga lagar och för att på sätt som föreskrivs i SKL:s God revisionsred i kommunal verksamhet värna mitt oberoende har jag valt att fakturera mitt arvode via min arbetsgivare Klas Hamrin AB. Kommunen har motsatt sig detta förfarande och hävdat att revisorernas arvode ska utbetalas som lön. I den bokföring som kommunens ekonomienhet utför på uppdrag av revisorerna bokförs dock inte arvoden på detta sätt.

Detta agerande bryter mot kommunallagen regelverk, förvaltningslagen och av KF fastställt revisionsreglemente och god redovisningsred.

Inga arvoden har för 2019, 2020 och 2021 utbetalats till bankkonto som jag förfogar över eller på annat sätt. Kommunen har likväl redovisat en del av mina arvoden som utbetald lön till Skatteverket. Eftersom kontantprincipen gäller för beskattning av lön har kommunen sålunda även agerat i strid med gällande skattelagar och mot 7 § kapitel 12 i kommunallagen.

Sammantaget innebär detta att KSF gör intrång på revisionens rätt att besluta om sin förvaltning på ett sätt som inte är förenligt med kommunens revisionsreglemente, kommunallagen och andra lagar som omnämns ovan. De felaktiga arbetsgivardeklarationerna bryter mot inkomstskattelagen.

Kommunikation med medborgare och media

SKR:s God revisionsred i kommunal verksamhet uppmanar revisorerna att ha en innehållsrik, tydlig och aktuell webbplats för att ge medborgarna kunskap och möjlighet till insyn och kontakt.

Förutom de mer formella dokumenten kan information som bidrar till förståelse för och insyn i det kommunala revisionsuppdraget och revisorernas arbete publiceras. Revisorerna saknar egen webbplats som möjliggör detta på ett ändamålsenligt sätt. I granskningsrapporter, missivbrev och nämndernas svar som utrymme publiceras på kommunwebben används en stilistik och struktur som utgör ett hinder för förståelse för invånare med dyslexi, begränsade kunskaper i svenska språket, kognitiv funktionsnedsättning eller begränsad läsförståelse av andra orsaker. Dokumentformaten är inte ändamålsenliga för att läsas på smartphone.

Statistik över antal besök revisionens webbsidor redovisar 320 sidvisningar under 2021. Totalt antal sidvisningar för hela kommunwebben var 4 133 826. Det innebär att endast 0,008% av besökarna på kommunwebben läst något som revisionen publicerat och hur stor andel av kommunens invånare som tagit del av informationen är oklart.

Det är uppenbart att revisorernas kommunikation med medborgare och media via kommunwebben inte är ändamålsenlig och utgör en brist i genomförande av uppdraget. Jag avser att under 2022 ägna tid och intresse för att använda sociala media och andra internetjänster för att öka allmänhetens intresse för revisorernas rapporter.

Huddinge den 13 april 2022

Klas Hamrin